

mellem dertil berettigede Personer, da al anden Handel sammesteds maatte anses som ulovlig, og endelig, at „Opsigten med Børsforretningernes ordentlige Gang og alt Politisammesteds anbetos en egen dertil anordnet Bestyrelse“. I Henhold dertil udarbejdede Kollegierne de 3 Love, som udkom den 22. December 1808, hvoraf den ene var Mæglerforordningen, den anden Forordningen om Børsens Holdelse, og den tredie, i denne Sammenhæng ikke den mindst vigtige, en Regulering af den da gældende Næringslov af 1742. Thi hvad man bestandig hæftede Opmærksomheden ved, var dette, dels at der var en Mængde fremmede Elementer trængte ind i Landet, som handlede, sjakrede og høkrede med Varer, dels, at alle mulige Personer, Handelsbetjente og Folk, der i Forvejen slet ikke havde det mindste med Handelen at gøre, ligeledes handlede med Varer og derigennem, saaledes som Opfattelsen var, drev Priserne uforholdsmæssigt op. Det, som man altsaa først og fremmest ved hele denne Lovgivning havde Opmærksomheden henvendt paa, var sandelig ikke at skabe noget som helst Tilsyn med Fondsbørsforretningerne, men at gennemføre et streng Næringslovgivning, saaledes at kun de Personer, der havde Næringsbevis og Borgerskab, kunde handle, og at det nøje blev paaset, at disse ikke blev trængt ud af Handelen af Outsiders. Man havde den Gang det ejendommelige Ræsonnement, som man Gang efter Gang træffer i alle Kollegiernes Forestillinger, at naar Handelen i stort Omfang blev taget bort fra de næringsberettigede, saaledes at deres Omsætning formindskedes, maatte de forhøje deres Priser for at kunne tjene lige saa meget som hidtil, og det var dette Motiv til at forhøje Priserne, man vilde borttage for dem ved at sikre den lovlige Nærings Udøvelse. Hvad særlig Børsen angaar, maa man huske paa, hvordan det ejendommelige Forhold den Gang var. Børsen ejedes af Staten og var oprindelig kun delvis en Børs i Ordets moderne Betydning. Man kunde snarere sammenligne den med en Slags Basar, et Varehus; der var alle mulige Slags Boder, og der var Adgang for alle mulige Mennesker til at gaa derop og handle. Det var en almindelig Gennemgang for Folk, der skulde ud paa Christianshavn; de gik op ad Rampen paa den ene Side og ned paa den anden Side. Der var altsaa en stadig Stimlen af Mennesker paa Børsen, og man havde da faaet indrettet en Sal, hvor selve Stadens handlende kunde købslaa, altsaa en virkelig Børs indenfor det, man den Gang kaldte Børsen. Der vilde man have Ro og Fred,

bogstavelig talt Ro og Fred; man vilde ikke forstyrres af de Personer, som rendte frem og tilbage, f. Eks. Visekællinger, der raabte med Gadeviser, og alle mulige ligegyldige Personer, der kom travende ind. Man vilde, som jeg før sagde, dog navnlig slet ikke have Folk, der paa uberettiget Vis handlede. Det var en offentlig Statsbygning, og der havde Gang paa Gang været udnævnt Børskommissærer, men Børskommissærer, hvis Rolle var den ganske ligefremme at sørge for, at der var Ro og Orden i selve Bygningen, altsaa en Opgave, der var vidt forskellig fra det, man her tænker paa at gennemføre. Da man nu altsaa i 1808 genopfriskede denne Institution, var det i ganske naturlig Kontinuation af alle de tidligere Bestræbelser. Man vilde have Ro og Orden paa Børsen, og det eneste nye, der skete, var altsaa det, som jeg pegede paa, at man vilde have en Mand, der gennem sit personlige Kendskab til Grossererne den Gang kunde slaa ned paa de Mennesker, der ikke var Grosserere, og sørge for, at de ikke handlede paa Børsen. Dette var nemlig Opfattelsen fra Kollegierne Side, at den Del af Børsen, som man havde afsondret som Købmændenes Forretningslokale, altsaa som Børs i Ordets moderne Bemærkelse, egentlig kun var aaben for Grosserere, for Detailhandlere, som havde Lov at handle i visse Maader en gros med de samme Varer, som de handlede en detail med, samt Mæglere og Skippere, men alle andre havde ikke noget der at gøre og maatte holdes udenfor. Til Trods for, at nu denne Børskommissær blev udnævnt — det vil jeg straks tillade mig at sige — lykkedes det ingenlunde at faa gennemført dette Princip, og vi ser da ogsaa, at senere hen, ved den Lovgivning, der skete i 1817 under 23. April som en Anordning om Grosserer-Societetets Komité, har man fra Kollegierne Side ganske opgivet dette Synspunkt og er gaaet over til det, som ned igennem Tiderne har været det normgyldige for Københavns Børs: at en Børs er et Sted, hvor enhver velklædt Person, der ikke har vist sig ikke at kunne opfylde sine pekuniære Forpligtelser, har Lov til i Børstiden at gaa op og handle. Det var altsaa den Praksis, der trængte igennem paa Trods af Lovgivningsakten fra 1808, men som jeg siger, endnu i 1808 gjorde man det sidste Forsøg paa at holde Børsen ren for andre end de dertil berettigede. Det er ganske betegnende, at den udmærkede Mand, som blev den første og eneste Børskommissær i denne Betydning af Ordet, nemlig L. N. Hvidt, opgav at gennemføre dette, og da Børskommissærembedet blev